

ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΤΟ Κ.Π.Ε ΑΜΦΙΣΣΑΣ

ΗΜΕΡΟΛΟΓΙΟ ΤΗΣ ΕΠΙΣΚΕΨΗΣ

❖ ΚΥΡΙΑΚΗ 27-3-11

Το ραντεβού είχε δοθεί για τις 07.15' στην πλατεία Τερψιθέας. Εκεί συγκεντρωθήκαμε οι 37 μαθήτριες της Γ' τάξης και οι συνοδοί καθηγητές μας, ο κ. Καλαϊτζίδης Δ., η κ. Αραθύμου Κ. και η κ. Χατζηαναστασίου Α. Προορισμός μας η Άμφισσα Φωκίδας.... Ξεκινήσαμε κατά τις 7.30' και λίγες ώρες αργότερα βρισκόμασταν στον αρχαιολογικό χώρο των Δελφών, στον «ομφαλό» της γης.

Ο καιρός ήταν υπέροχος και ο χώρος επιβλητικός. Κατά την περιήγησή μας θαυμάσαμε το ιερό του Απόλλωνα (Μαντείο), όπου η Πυθία έδινε τους χρησμούς μετά τον εξαγνισμό της στην Κασταλία πηγή, αλλά και το ναό της Αθηνάς Προναίας. Περπατήσαμε στην Ιερά Οδό και είδαμε τα ερείπια των θησαυρών – αφιερωμάτων διαφόρων ελληνικών πόλεων, με χαρακτηριστικότερο το θησαυρό των Αθηναίων. Τέλος, φτάσαμε στο στάδιο (χωρητικότητα 7000 θεατές) όπου διεξάγονταν οι πανελλήνιοι αγώνες των Πυθίων.

Το μεσημέρι γευματίσαμε στην Ιτέα, μια μικρή παραθαλάσσια πόλη με ιδιαίτερη ομορφιά και κάναμε βόλτα στο γραφικό λιμάνι της.

Νωρίς το απόγευμα φτάσαμε στο Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Κ.Π.Ε) Άμφισσας. Αφού ξεκουραστήκαμε, συναντηθήκαμε με τον υπεύθυνο του Κέντρου, από τον οποίο ενημερωθήκαμε για το πρόγραμμα «Ελιά. Το δώρο των θεών στη φωκική γη» και παρακολουθήσαμε βίντεο σχετικό με τις δράσεις του Κ.Π.Ε, αλλά και με την παραγωγή και

επεξεργασία της ελιάς. Η πρώτη ημέρα έκλεισε με μια βόλτα στην πόλη και δείπνο σε ταβέρνα. Ο κ. Καλαϊτζίδης μάς διασκέδασε τραγουδώντας και παίζοντας κιθάρα...

Ελιά. Το Δώρο των θεών στη φωκική γή.

Ανάμεσα στα καρποφόρα δέντρα της ελληνικής φύσης που έπαιξαν πολύ σημαντικό ρόλο στην οικονομία, στην κοινωνική εξέλιξη, αλλά και στη λατρεία, στις δοξασίες και στα έθιμα, την πρώτη θέση κατέχει η ελιά. Από τη Νεολιθική ακόμα εποχή φαίνεται ότι μαζί με τους καρπούς διαφόρων δέντρων γινόταν και συλλογή των καρπών της αγριελιάς. Από την περίοδο μάλιστα αυτή έχουμε και τα παλιότερα ως τώρα δείγματα από γύρη ελιάς (Κρήτη-Βοιωτία). Η καλλιέργεια της ελιάς και η χρήση του λαδιού συνεχίστηκαν βέβαια και στα ιστορικά χρόνια. Το λάδι εξακολούθησε να αποτελεί ένα πολύτιμο προϊόν, που έπαιζε σημαντικότερο ρόλο στην οικονομία της εποχής και χρησιμοποιούνταν σε διάφορες περιπτώσεις.

Η ελιά ήταν παρούσα και στην τέχνη εκείνης της εποχής. Απεικονίζεται σε τοιχογραφίες, αλλά και σε άλλα είδη τέχνης. Στη μινωική Κρήτη φαίνεται ότι είχε ένα θρησκευτικό συμβολισμό, που ήταν πλατιά διαδεδομένος στους ιστορικούς χρόνους και που ίσως ξεπήδησε μέσα από τις ιδιότητες του ελαιόδεντρου (ανθεκτικότητα, μακροβιότητα, αειθαλής) και από τη σημασία του καρπού και των παραγώγων του σε διάφορους τομείς της καθημερινής ζωής. Ας μη ξεχνάμε και τη στενή σύνδεση ελιάς και Αθηνάς, όπως αυτή μας είναι γνωστή από τους ιστορικούς χρόνους. Δε χωρά αμφιβολία ότι ακριβώς λόγω του σημαντικού ρόλου της στην αθηναϊκή οικονομία αναδείχτηκε η ελιά σε ιερό δέντρο της Αθηνάς. Ο ελαιώνας της Άμφισσας είναι ένας από τους αρχαιότερους της Ελλάδας, ηλικίας 3.000 ετών. Τα πρώτα ελαιόδεντρά του φυτεύτηκαν από τους Πελασγούς και η καλλιέργειά τους συνεχίστηκε από τους Αιολείς. Στους κλασικούς χρόνους αποτελούσε την αιτία έριδας μεταξύ των κατοίκων της Άμφισσας και του Μαντείου των Δελφών. Με την ίδρυση του πρώτου Βασιλείου, επί Όθωνα, μετά την απελευθέρωση από τους Τούρκους, φημολογείται ότι ο ελαιώνας της Άμφισσας υποθηκεύτηκε κατά τη σύναψη δανείου της Ελλάδας από την Αγγλία.

Στόχοι του συγκεκριμένου προγράμματος είναι οι μαθητές:

1. Να έρθουν σε επαφή με τη φύση και να προσεγγίσουν βιωματικά το οικοσύστημα του ελαιώνα γνωρίζοντας τα βιοτικά και αβιοτικά στοιχεία από τα οποία αποτελείται.
2. Να γίνει η προσέγγιση του θέματος της ελιάς διαθεματικά μέσα από τις φυσικές επιστήμες, τη μυθολογία, την ιστορία, τη λογοτεχνία, τη λαογραφία κλπ.
3. Να έρθουν σε επαφή με τον πρωτογενή (ελαιοκαλλιεργητές κτλ), δευτερογενή (κονσερβοποιεία, ελαιοτριβεία κτλ) και τριτογενή (εμπορεία) τομέα παραγωγής της Φωκίδας

που αφορά την ελιά.

4. Να συνειδητοποιήσουν τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις που σχετίζονται με την καλλιέργεια της ελιάς και τη διαχείριση των προϊόντων και των υποπροϊόντων της.
5. Να ευαισθητοποιηθούν, να ενεργοποιηθούν και να αποκτήσουν οι μαθητές κριτική σκέψη σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος.
6. Η κατανοήσουν την συμβολή της ελαιοκαλλιέργειας στην κοινωνική, πολιτισμική και οικονομική ζωή, και τον σημαντικό ρόλο των προϊόντων της ελιάς (ελιά-λάδι) στη υγεία μας, και σε αυτό που όλοι αναφέρουν σαν παραδοσιακή Μεσογειακή διατροφή.

❖ ΔΕΥΤΕΡΑ 28-3-11

Μετά το πρωινό επισκεφτήκαμε το ελαιοτριβείο στον Αγροτικό συνεταιρισμό της Άμφισσας και συζητήσαμε με τον πρόεδρό του για την διαδικασία παραγωγής λαδιού, αλλά και για τη χρήση όλων των παραγώγων του ελαιόδενδρου.

Στην συνέχεια πήγαμε στον ελαιώνα της Άμφισσας, όπου παρατηρήσαμε τα ελαιόδεντρα και τον τρόπο συλλογής του καρπού τους με τη βοήθεια του γεωπόνου του ΚΠΕ.

Τέλος, είχαμε την ευκαιρία να επισκεφτούμε ένα συσκευαστήριο ελιάς και να παρακολουθήσαμε την διαδικασία επεξεργασίας και συσκευασίας της ελιάς.

Το μεσημέρι γευματίσαμε στο Κ.Π.Ε και ξεκουραστήκαμε. Το απόγευμα παρακολουθήσαμε την παρασκευή σαπουνιού, και μάθαμε να μετράμε την οξύτητα του ελαιόλαδου.

Αργότερα, εργαστήκαμε στο εργαστήριο Η/Υ δημιουργώντας παρουσιάσεις σχετικές με το θέμα του προγράμματος που εκπονήθηκε κατά τη διάρκεια της ημέρας.

Το βράδυ δειπνήσαμε στο Κ.Π.Ε, κάναμε βόλτα στην πόλη και διασκεδάσαμε με πολύ χορό και τραγούδι!

❖ ΤΡΙΤΗ 29-3-11

Ήρθε η ημέρα της αναχώρησης... Αμέσως μετά το πρωινό, παρουσιάσαμε στην παιδαγωγική ομάδα του Κ.Π.Ε τις εργασίες μας και αφού ευχαριστήσαμε τον υπεύθυνο του κέντρου για τη φιλοξενία, επισκεφτήκαμε το αρχαιολογικό μουσείο της Άμφισσας και κατόπιν ένα αποστακτήριο τσίπουρου.

Ύστερα από μια μαγευτική διαδρομή, βρεθήκαμε για λίγο στο χιονοδρομικό κέντρο του Παρνασσού, όπου το τοπίο ήταν χιονισμένο και η θερμοκρασία χαμηλή.

Συνεχίσαμε για το ορεινό θέρετρο «Έλατος», αποτελούμενο από ξύλινα σπιτάκια κρυμμένα ανάμεσα στην πυκνή και πλούσια βλάστηση του βουνού. Γευματίσαμε στο πολυτελές εστιατόριό του, απολαμβάνοντας τη μοναδική θέα του χιονισμένου βουνού.

Αργότερα πήραμε τον δρόμο της επιστροφής και, μετά από ένα πολύ ωραίο ταξίδι με εναλλαγή τοπίων και εικόνων, φτάσαμε κατά τις 19.30 στον Πειραιά, στην πλατεία από όπου ξεκινήσαμε.

Αυτή η εκδρομή μάς έμαθε πολλά, μάς ψυχαγώγησε και μάς ξεκούρασε....